

Depolamaya da Teşvik Geldi

Elk. Müh. H. Avni Gündüz
EMO İzmir Şubesi 34. Dönem Enerji Komisyonu

“Devlet Memurları Kanunu’nda ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun teklifi” TBMM’de kabul edildi. Acil durumlarda kullanılan torba yasa, bazı kanunlarla ilgisi olmayan konuların içerisinde başka kanun maddeleri eklenmesi usulü (!) normalmiş gibi görünmeye başladı. Bu kanun ile Elektrik Piyasası Kanununda, elektrik depolama yatırımlarını teşvik etmek amacı ile değişiklik yapıldı.

Değişiklik ile “elektrik depolama” yatırımı yapmayı taahhüt edenler, bu yatırımın kurulu gücüne denk şekilde yapmak istedikleri RES ve/veya GES yatırımları için yarışma yapılmadan lisans alabilecekler ve bu haktan mevcut RES ve GES’ler de faydalanabilecek. Aynı zamanda ürettikleri enerjinin maliyeti piyasada oluşan fiyattan fazla ise “zararları” YEKDEM yoluyla karşılanacak (!).

Teklifi komisyonda açıklayan milletvekili : “... Senin üretim kapasitenle beraber ürettiğin enerjinin fiyatı piyasa fiyatının altına düşerse o zaman aradaki farkın YEKDEM’den karşılanabilmesiyle ilgili bir yetki tanımlıyoruz” diye durumu açıklıkla anlatıyor. Ayrıntılı yönetmelik EPDK tarafından çıkarılacak.

Durup dururken, ülkemizde depolama ile ilgili herhangi bir ürün geliştirilmemiş iken ve hangi fazla enerjiyi depolayıp ne zaman satacağımız net olarak hesaplanmamışken bu kanunun aceleyle çıkarılması ancak bu işten kazanç sağlayabilecek firmaların ve kredi vereceklerin ithalata dayalı tesis kurmalarının önünü açacak gibi gözüküyor.

Örneğin GES’ler saat 9-17 arası üretim yapıyor. Bu saatler arasında tüketim yoğun ve karbon salımının azaltılması için hem daha ucuz olan yeşil enerji kullanılmalıdır. Depolayıp puanatta satması gündüz satlarında kömür ve doğalgaza dayalı üretim yapılacaktır demektir.

RES üretimi de benzer durumda. Yeşil enerji üretimimiz puantı karşılamalı ve artanı depolanmalı ki hem karbon salımı hem de milyarlar ödeyerek satın aldığımız doğalgaz ve kömür azaltılmalı. Kanunun getireceği sonuç kısa zamanda depolama tesisinin amortismanını sağlayıp daha sonra depoladığı enerjiyi borsada satmak olacak gibi gözüküyor.

Halen geçerli olan Şebeke Yönetmeliği koşullarına göre RES gücünün yaklaşık 1/10 oranında depolama yapılabilir. Yani RES gücü 11.000 MW dersek gerekli max. depolama 1100 MW. olabilir. Depolama standartlarının dünyada yeni yeni oluşmaya başladığı biliniyor. Standartları ve ürünleri ülkemizde üretmediğimiz sürece aynı cep telefonlarında olduğu gibi elimizdeki ürün eskimeden yeni depolama tesislerini ithal edip kuracağız demektir. Bin bir zahmetle kazandığımız dövizin heba edilmesi riski burada da görülüyor.

Resmî Gazete’de yayımlanan ilgili bölüm şu şekilde;

(9) *Biyokütle ve jeotermal enerjisine dayalı elektrik enerjisi üretim tesisi kurulmasına yönelik yapılan başvuruların teknik değerlendirmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir*

(10) *Elektrik depolama tesisi kurmayı taahhüt eden tüzel kişilere, kurmayı taahhüt ettikleri elektrik depolama tesisinin kurulu gücüne kadar Kurum tarafından rüzgâr ve/veya güneş enerjisine dayalı*

elektrik üretim tesisi kurulmasına ilişkin önlisans verilir. Bu kapsamdaki üretim tesisleri için Kanunun 7 nci maddesinin dördüncü fıkrası hükümleri uygulanmaz. Bu fıkra kapsamında kurulacak tesisler için, önlisans ve lisans verme koşulları ile tadili ve iptali, yükümlülüklerin yerine getirilmemesi hâlinde teminatın irat kaydedilmesi hususları ve bu kapsamda üretilen elektrik enerjisinin depolama tesisi üzerinden sisteme verilmesi dahil, uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından yönetmelikle düzenlenir. Bu fıkra kapsamında kurulacak tesisler 5346 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi hükümlerinden yararlandırılabilir.

(11) *Kısmen veya tamamen işletmede bulunan üretim tesislerinden elektrik depolama tesisi kurmayı taahhüt eden rüzgâr ve/veya güneş enerjisine dayalı elektrik üretim lisansı sahibi tüzel kişilere, kurmayı taahhüt ettikleri elektrik depolama tesisinin kurulu gücüne kadar, lisanslarında belirlenen sahaların dışına çıkılmaması, işletme anında sisteme verilen gücün lisanslarında belirtilen kurulu gücü aşmaması ve TEİAŞ ve/veya ilgili dağıtım şirketinden alınan tadil kapsamındaki bağlantı görüşünün olumlu olması hâlinde kapasite artışına izin verilir. Bu çerçevedeki kapasite artışları için 5346 sayılı Kanunun 6/C maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi hükmü uygulanmaz. Bu kapsamda üretilen elektrik enerjisinin depolama tesisi üzerinden sisteme verilmesi dahil, uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından yönetmelikle düzenlenir.”*